

บทที่ 2

ผลงานชุด รูปทรงของพื้นที่ว่าง

ผลงานศิลปะส่วนใหญ่นำเสนอผ่านการปรากฏทางรูปธรรม ซึ่งการปรากฏเหล่านี้ได้ถูกใช้เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความคิดและหรือความรู้สึกของผู้สร้างผลงานต่อผู้ชมงาน อย่างน้อยที่สุดหากว่าการปรากฏทางรูปธรรมนั้นจะไม่สามารถถูกประมวลความเป็นเนื้อหาสาระที่อธิบายเป็นเรื่องราวได้ แต่ก็อาจทำให้เกิดผลต่อการรับรู้ต่อผลงานนั้นภายใต้ความรู้สึกหนึ่งใดหรือหลายๆความรู้สึกผสมผสานกัน

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะชุด “รูปทรงของพื้นที่ว่าง” มีที่มาจาก การสังเกตและประมวลความลักษณะความเป็นจริงในเรื่องรูปทรงและพื้นที่ว่างของสถานที่ติดตั้งผลงานตลอดจนการกำหนดใช้พื้นที่นั้นในสถานะงานศิลปะ ที่อาจนำมาสู่คำถามเบื้องต้นว่า ได้สร้างความแตกต่างให้เกิดขึ้นในพื้นที่ใช้สอยเดิมอย่างไร และก่อกำหนดการรับรู้ของคนผู้ชมงานอย่างไรในเรื่องการใช้พื้นที่ศิลปะในพื้นที่ใช้สอยเดิม

ในที่นี้ข้าพเจ้าขออธิบายผลงานชุด รูปทรงของพื้นที่ว่าง ตามลำดับดังนี้ แนวความคิด ส่วนประกอบหลักของผลงาน การจัดการ การนำเสนอ และการเข้าร่วมของผู้ชม

แนวความคิด

ข้าพเจ้าจัดวางรูปทรงวัตถุศิลปะเพื่อสร้างพื้นที่ใหม่ซ้อนลงในพื้นที่จริงของห้อง เพื่อให้คนผู้มีคุณสมบัติเป็นรูปทรงที่บรรจุพื้นที่ทางความรู้สึกนึกคิดได้สัมผัสภาวะของพื้นที่ร่วมข้างต้นที่เกิดจากการกำหนดซึ่งกันและกันระหว่างรูปทรงกับพื้นที่ว่าง โดยหวังให้ผลงานในรูปแบบศิลปะจัดวางซึ่งซ้อนอยู่ในพื้นที่จริงพื้นที่หนึ่ง ได้ต่างร่วมกันกำหนดพื้นที่อยู่ทางกายภาพของคนกับความรู้สึกนึกคิดในขณะเวลานั้น โดยผลแห่งการรับรู้ส่วนนามธรรมจะเป็นไปตามประสบการณ์ ณ. ปัจจุบันขณะผนวกกับประสบการณ์เดิมของผู้ชม

จากแนวความคิดที่ได้กล่าวมา ข้าพเจ้านำเสนอผลงานในรูปแบบ ศิลปะจัดวาง (Installation Art) ซึ่งในกระบวนการสร้างสรรค์มีส่วนประกอบหลักสำคัญที่ควรกล่าวถึงดังนี้

ส่วนประกอบหลักของผลงานสามประการ

ในที่นี้ข้าพเจ้าจะขอก้าวถึงส่วนประกอบหลักสามส่วนที่มีความสำคัญทั้งทาง
รูปธรรมและความหมายของผลงานร่วมกันคือ

สถานที่ติดตั้งผลงาน

สำหรับข้าพเจ้าแล้วผลงานที่ว่าด้วยสัมผัสต่อพื้นที่ว่างจำเป็นต้องใช้พื้นที่ติดตั้งผลงาน
ที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่คือ มีความกว้าง ความยาว และความสูง พอสำหรับความเป็นไปได้ในการที่จะ
ทำพื้นที่ใหม่ซ้อนลงไป หมายถึงการจัดการสร้างพื้นที่งานศิลปะของข้าพเจ้าสวมลงไปในพื้นที่เดิม
โดยผลงานศิลปะที่สร้างขึ้นนั้นถูกกำหนดให้มีความสัมพันธ์กันในเรื่องรูปทรงและพื้นที่ว่าง
(Positive-Negative Form) ในทางกายภาพกับพื้นที่ติดตั้ง เมื่อข้าพเจ้าค้นพบสถานที่ที่มีความ
เหมาะสมจึงศึกษาลักษณะรูปทรงของพื้นที่ว่างภายในสถานที่นั้น นำไปสู่การกำหนดแผนผังและ
รูปลักษณะทางโครงสร้างและรายละเอียดต่างๆทั้งในทางสองมิติและสามมิติของผลงาน ก่อให้เกิด
ความสัมพันธ์กันระหว่างผลงานและพื้นที่ติดตั้ง

วัสดุ

จากกระบวนการคิดที่ให้ความสำคัญในเรื่องพื้นที่ว่าง ข้าพเจ้าเลือกใช้วัสดุที่มีคุณสมบัติ
ซึ่งสอดคล้องทางแนวความคิดในส่วนการสัมพันธ์กับพื้นที่ว่างคือ กำหนดใช้วัสดุนั้นเป็นพื้นที่ว่าง
บนระนาบในผลงาน และเป็นวัสดุที่เมื่อประกอบขึ้นมาแล้วไม่ก่อให้เกิดความมีตัวตนมากจน
ลดทอนความหมายของพื้นที่ ในที่นี้ข้าพเจ้าจึงเลือกแผ่นพลาสติกที่มีคุณสมบัติเฉพาะประการหนึ่ง
คือ ความโปร่งใส (Transparent) ซึ่งวัสดุที่เลือกใช้มิได้เพื่อเอื้อประโยชน์ใช้สอยเดิมอย่างที่เรา
เคยใช้พลาสติกอีกต่อไป แต่ถูกจัดการให้เป็นรูปทรงใสที่เป็นตัวกำหนดการทำงานของพื้นที่ว่าง ใน
ส่วนรายละเอียดของวัสดุนั้นได้มีการจัดการทางเทคนิค โดยวิธีการเจาะรูจากเครื่องมือที่สร้างขึ้น
เองซึ่งก่อให้เกิดรูปทรงของพื้นที่ว่างในทางสองมิติบนวัสดุ ซึ่งรูปทรงที่เกิดขึ้นนี้มีความสัมพันธ์กับ
รูปทรงของพื้นที่ว่างตามผังการติดตั้งผลงานซึ่งมีโครงสร้างตามการกำหนดของพื้นที่หลัก

อนึ่งผลงานชุดนี้ถูกสร้างขึ้นด้วยวัสดุสำเร็จรูปทางอุตสาหกรรมและเทคนิควิธีการ
เฉพาะจากอุปกรณ์ที่ข้าพเจ้าออกแบบขึ้นซึ่งกระบวนการทางเทคนิคของข้าพเจ้ามีพื้นฐานมาจาก
กระบวนการทางภาพพิมพ์ รวมทั้งการนำเสนอในรูปแบบศิลปะจัดวาง ออกแบบโครงสร้าง
การประกอบและติดตั้งในสถานที่ติดตั้งผลงานที่ข้าพเจ้าได้เลือกสรรแล้วซึ่งจะกล่าวต่อไป

การเข้าร่วมของผู้ชม

ผลงานศิลปะบางชิ้นศิลปินกำหนดวิธีการให้กับผู้ชมมากกว่าการมองเห็นด้วยตา โดยให้ผู้ชมได้มีกิจกรรมมากไปกว่าการมองเห็น คืองานศิลปะที่เปิดให้ผู้ชมเข้าไปมีส่วนร่วม (Interactive Art) เช่น การตีบจักรยาน การยืน การฟัง และหรือการทำกิจกรรมอื่น ๆ ตามที่ผลงานกำหนด สำหรับผลงานชุดนี้ก็เช่นกัน ข้าพเจ้าได้กำหนดให้ให้ผู้ชมได้เข้าร่วมกับพื้นที่และบรรยากาศภายในผลงานเพื่อให้เกิดการเข้าร่วมทั้งทางการเคลื่อนตำแหน่งของผู้ชมไปตามพื้นที่ในผลงานที่มีผลทางความรู้สึกและอาจรวมไปถึงความคิดในช่วงขณะของการรับรู้

สามประเด็นหลักที่กล่าวมาข้างต้นช่วยในการประมวลความคิดรวมทั้งการจัดการในการทำงานในเรื่องรูปทรงและพื้นที่ว่างชัดเจนขึ้น

กล่าวได้ว่า การกระบวนการทำงานของข้าพเจ้า เกิดขึ้นเพื่อเรียนรู้ถึงสาระและการจัดการในการสร้างชุดงานศิลปะเพื่อสร้าง “พื้นที่ศิลปะ” ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กันสามส่วนคือ พื้นที่ติดตั้ง พื้นที่ในตัวงานศิลปะและพื้นที่แห่งการรับรู้ของผู้ชมที่เข้าชมผลงาน เหล่านี้ในที่สุดแล้วมีจุดมุ่งหมายคือ ภาวะสัมผัสที่เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างรูปธรรมและนามธรรม

การจัดการ

ผลงานศิลปะชุด “รูปทรงของพื้นที่ว่าง” คือผลปรากฏของส่วนประกอบผลงานคือพื้นที่ว่างสองส่วนหมายถึง พื้นที่ว่างในอากาศและพื้นที่ว่างบนระนาบ ทั้งในส่วนของพื้นที่จริงของห้องและพื้นที่ในศิลปะจัดวางที่ข้าพเจ้าสร้างขึ้นซ้อนลงพื้นที่ของสถานที่ติดตั้งผลงาน ทั้งหมดรวมกันเป็น “พื้นที่ศิลปะ” ซึ่งเปิดให้ผู้ชมเข้าร่วม ทั้งการขับเคลื่อนทางกายภาพและทั้งการขับเคลื่อนทางความคิดหรือความรู้สึกในขณะที่อยู่ในพื้นที่ของตัวงาน

กล่าวได้ว่าข้าพเจ้าสร้าง “รูปทรงของพื้นที่ว่าง” ขึ้นเพื่อเปิดให้ผู้ชมเข้าร่วมทั้งทางร่างกายและความรู้สึก ซึ่ง ณ ขณะของการเข้าร่วมหรือชมงานนั้น รูปทรงของพื้นที่ว่างในฐานะงานศิลปะมีส่วนกำหนดภาวะ การเคลื่อนไหวทั้งทางกายและทางจิตใจของผู้ชมงาน

จากแนวความคิด วิธีการนำเสนอและส่วนประกอบหลักต่างๆที่ได้กล่าวมา ข้าพเจ้ามีกระบวนการจัดการที่อธิบายได้ในแต่ละส่วนดังนี้

จากพื้นที่ติดตั้งสู่การกำหนดผลงาน

จากกระบวนการคิด การประมวลผลและการวิเคราะห์ในเรื่องความหมายและส่วนประกอบของพื้นที่ว่าง ตลอดจนการให้ความสนใจต่อพื้นที่ติดตั้งผลงานเพื่อเป็นที่มาและกำหนดโครงสร้าง หรือรายละเอียดต่างๆของผลงาน ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ติดตั้งผลงานทั้งในส่วนของลักษณะทางโครงสร้างของพื้นที่(Positive Form) ซึ่งกำหนดรูปทรงของพื้นที่ว่าง (Negative Space) ของพื้นที่นั้นและในส่วนรายละเอียดของ พื้น ผืน และเพดาน ตลอดจนขนาดของพื้นที่ จำเป็นต้องมีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับกระบวนการคิด จึงนำไปสู่การค้นหาและเลือกสรรพื้นที่ติดตั้งผลงานที่มีความเหมาะสม พิจารณาและประมวลผลจากลักษณะทางกายภาพของพื้นที่นั้น โดยกระบวนการคิดในเรื่องรูปทรงและพื้นที่ว่างซึ่งผลที่ได้เป็นส่วนสำคัญในการกำหนดโครงสร้าง, รูปทรง, รายละเอียดและการวางตำแหน่งของผลงานกล่าวคือ

พื้นที่ว่างในอากาศ คือ ปริมาตรบรรจุของห้องนั้นเป็นรูปทรงเรขาคณิตคล้ายรูปทรงลูกบาศก์(CUBE) ตามลักษณะของโครงสร้าง ภายในมีพื้นที่ว่างขนาดใหญ่ ไม่มีเสากลางซึ่งรบกวนสายตาและไม่มีความยึดกักซับซ้อนของผนังและเพดาน มีความสูง ความกว้างและความยาวก่อให้เกิดระยะห่างของผนังหรือเพดานที่มากพอ ซึ่งเมื่อเข้าไปภายในก่อให้เกิดความรู้สึกสัมผัสต่อพื้นที่ว่างและมีขนาดของพื้นที่เพียงพอที่จะสร้างพื้นที่ใหม่ซ้อนลงไป ซึ่งข้าพเจ้ามีความประสงค์ให้ผู้ชมสามารถมองเห็นรูปทรงของผลงานโดยรวมได้ในระยะไกลในมุมมองต่างๆเมื่ออยู่ในพื้นที่ห้องนั้น ตลอดจนการเดินทางไปรอบๆผลงาน ซึ่งระยะและขนาดของห้องนี้นำไปสู่การกำหนดขนาดโดยรวมของผลงาน

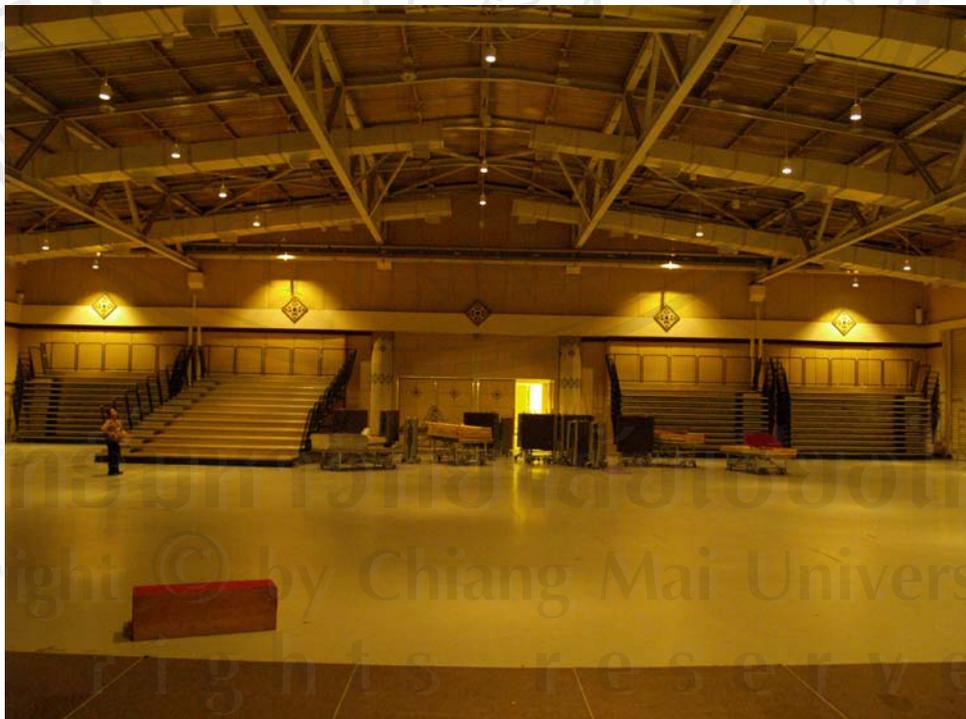
พื้นที่ว่างบนระนาบ คือ ส่วนของพื้นที่ห้อง ข้าพเจ้ามีความสนใจในส่วนของพื้นที่ห้อง กำหนดให้เป็นพื้นที่ว่างบนระนาบที่มีความสำคัญ เพราะพื้นที่ห้องเป็นส่วนรองรับผลงานและรองรับรูปทรงของคน คือ เป็นพื้นที่ว่างบนระนาบที่มีปฏิสัมพันธ์กับผลงานและคนมากที่สุด สถานที่ที่ข้าพเจ้าเลือกมีลักษณะของพื้นที่คือ เรียบ ไม่มีลวดลายที่ชี้นำเรื่องราว ไม่มีระดับที่ซับซ้อนหรือต่างกัน จากการสังเกตและประมวลผลจากพื้นที่ห้อง มีรูปทรงในด้านแปลนเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส ลักษณะที่เรียบง่ายของรูปทรงของพื้นที่ห้องนี้ นำไปสู่การกำหนด แขนง,รูปลักษณะทางโครงสร้างและรายละเอียดต่างๆทั้งในทางสองมิติและพื้นที่ย่อยที่เกิดขึ้นทางสามมิติในตัวของ

ผลงาน ตลอดจนการวางตำแหน่งผลงาน ซึ่งข้าพเจ้ากำหนดให้อยู่ในบริเวณส่วนกลางของห้อง เพื่อให้เกิดความสมดุลในตัวในพื้นที่และไม่ชี้นำเรื่องราว

พื้นที่ในตัวผลงาน เกิดจากการประกอบกันของแผ่นพลาสติกแต่ละด้านจนเกิดเป็นพื้นที่ว่างย่อยในตัวผลงาน ซึ่งข้าพเจ้ากำหนดให้ผู้ชมสามารถเดินจากพื้นที่หนึ่งสู่พื้นที่หนึ่งได้โดยมีทางเข้าและทางออก เป็นทางเดียวกัน

อนึ่งภายในพื้นที่ห้องติดตั้งผลงานในส่วนของเพดานและผนังบางส่วนมีรายละเอียดที่รบกวนสายตาเมื่อเข้าชมผลงานและด้วยข้อจำกัดของสถานที่ที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงรายละเอียดหรือสีเพื่อไม่ให้รบกวนผลงานเหมือนอย่างในห้องจัดแสดงผลงานศิลปะที่สร้างขึ้นเฉพาะแล้ว การจัดวางตำแหน่งของแสงส่องสว่างภายในห้องจึงเป็นการแก้ปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่จริงเพื่อลดทอนรายละเอียดของผนังและเพดานออกไป ซึ่งอาจนำพาความสนใจจากการจดจ่อกับการรับรู้ผลงาน ตลอดจนยังเป็นส่วนช่วยเสริมให้รายละเอียดในผลงานมีความชัดเจน ซึ่งปริมาณของแสงส่องสว่างหากมีปริมาณมากเกินไปก็จะทำให้มองเห็นรายละเอียดของพื้นที่ห้องซึ่งหันเหความสนใจของผู้ชมหรือในทางกลับกันหากมีน้อยเกินไปก็จะชี้นำความรู้สึกมากเกินไปและอาจทำให้ไม่สามารถมองเห็นรายละเอียดของผลงานได้ ในการจัดวางตำแหน่งของแสงสว่างครั้งแรกข้าพเจ้าพบปัญหา คือ ปริมาณของแสงสว่างมีไม่เพียงพอทำให้มองเห็นรายละเอียดของผลงานได้ไม่ชัดเจน และขาดการจูงใจต่อผู้ชมให้เข้ามาชมผลงาน เนื่องจากผลงานติดตั้งอยู่ในพื้นที่สาธารณะ ในภายหลังข้าพเจ้าได้มีการเปลี่ยนแปลงและจัดวางตำแหน่งของแสงเพิ่มเติม การจัดวางตำแหน่งและปริมาณของแสงจึงจำเป็นต้องมีความเหมาะสมและนับเป็นสิ่งที่ใช้เป็นส่วนประกอบเสริมการแสดงผลงาน ตลอดจนสามารถช่วยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าต่อพื้นที่ได้ ในการจัดการมีผลพลอยได้จากการจัดวางตำแหน่งของแสงคือ เงามที่ปรากฏ จากแม่แบบที่เป็นวัสดุที่ทาบสู่พื้นหรือทอดลงบนผู้ชมผลงานได้เปิดให้ผู้ชมมีส่วนร่วมทั้งพื้นที่และบรรยากาศภายในผลงาน ในขณะที่ผู้ชมคนอื่น แสงเงาและความเคลื่อนไหวเหล่านี้ก็ถือเป็นส่วนประกอบในผลงานที่มีผลต่อการรับรู้ในขณะนั้น

การกำหนดผลงานที่เป็นผลจากพื้นที่ติดตั้งอาจกล่าวได้ว่า เป็นการใช้การพิจารณา ลักษณะทางโครงสร้างของพื้นที่ (Positive Form) สู่การกำหนดผลรวมของผลงานที่ประกอบด้วย เป้าหมายหลักคือ รูปทรงของพื้นที่ว่าง (Negative Space) ทั้งในส่วนพื้นที่ว่างภายในผลงานและพื้นที่ว่างของห้อง รวมถึงการจัดวางตำแหน่งของแสงสว่างซึ่งช่วยแก้ไขปัญหาคือพื้นที่ว่างที่มีผลพลอยได้คือ เงาม ที่อาจเรียกได้ว่าเป็น รูปทรง (Positive Form) ซึ่งปรากฏขึ้นบนฉากที่รองรับ

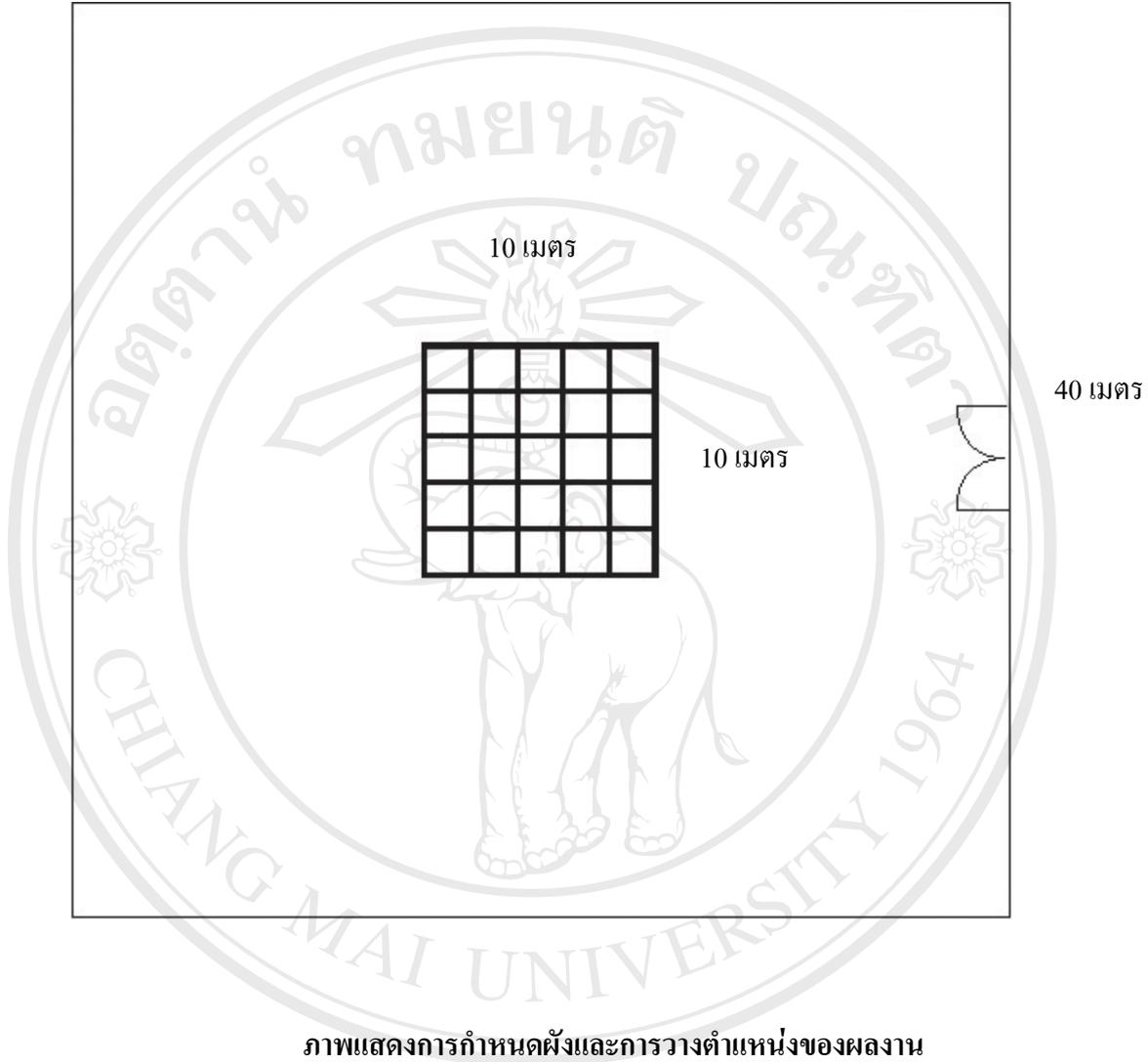

ภาพแสดงสถานที่ติดตั้งผลงาน

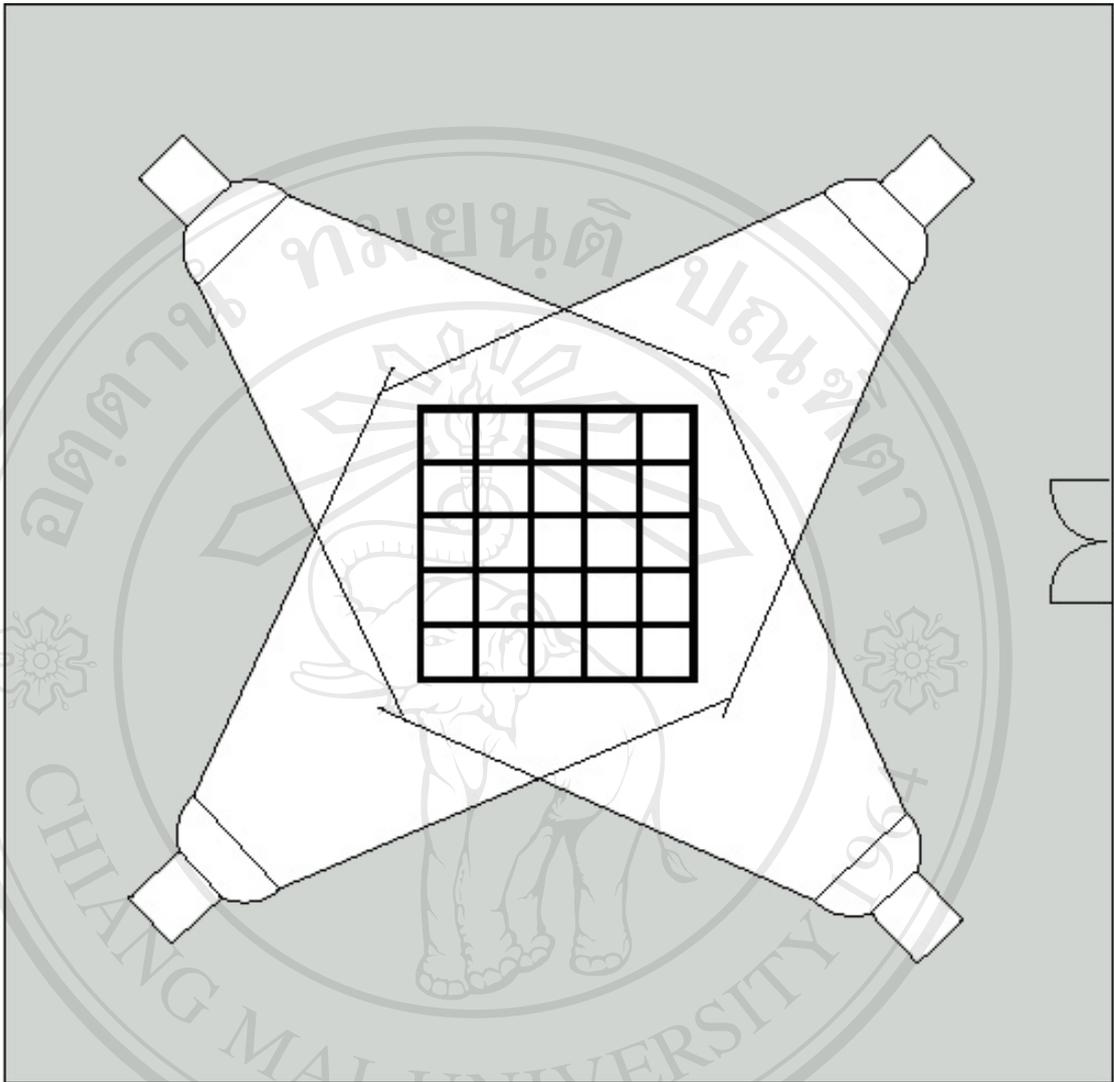
ภาพแสดงสถานที่ติดตั้งผลงาน

40 เมตร

ภาพแสดงการกำหนดผังและการวางตำแหน่งของผลงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพแสดงการจัดวางตำแหน่งของแสงส่องสว่างภายในพื้นที่ผลงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

กระบวนการจัดการทางวัสดุ

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ รูปทรงของพื้นที่ของห้องคิดตั้งผลงาน มีลักษณะเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสจึงนำไปสู่การกำหนด รูปทรงของแผ่นพลาสติกและรูปร่างลักษณะของรายละเอียดที่เจาะกลุกลงบนแผ่นพลาสติก ข้าพเจ้านำแผ่นพลาสติกมาตัดเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสผืนใหญ่ โดยมีขนาดความสูงเป็นเกณฑ์ในการหาขนาดของสี่เหลี่ยมจัตุรัส ความสูงนี้ข้าพเจ้าใช้ความสูงของตัวเองเป็นหลักแต่เพิ่มความสูงขึ้นพอประมาณเพื่อให้สามารถยื่นมองดูผ่านความใสของแผ่นพลาสติกในระดับสายตาและสามารถเดินรอดผ่านได้

การประมวลความคิดของข้าพเจ้าที่มีต่อความเฉพาะเชิงรูปลักษณะของวัสดุที่สัมพันธ์กับพื้นที่ว่างนั้นมีความสำคัญ เพื่อให้ลักษณะเฉพาะนั้นแสดงผลและไม่ถูกรบกวนจากผลทางเทคนิคมากเกินไป อีกทั้งยังสามารถแสดงผลทางกระบวนการคิดได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเลือกสรรเทคนิคกระบวนการที่มีความเหมาะสม ซึ่งนำไปสู่การค้นหา พัฒนาหรือดัดแปลงกระบวนการทางเทคนิคและสร้างเครื่องมือที่จะกล่าวต่อไปนี้

กระบวนการทางเทคนิคในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้มีพัฒนาการสืบเนื่องส่งต่อจากผลงานชุดก่อนหน้านี้ ซึ่งกระบวนการทางเทคนิคเหล่านี้เกิดขึ้นจากการสังเกตของข้าพเจ้าในขณะที่ปฏิบัติงานภาพพิมพ์ภายในสตูดิโอด้วยเทคนิคต่างๆ เช่น ภาพพิมพ์โลหะ ภาพพิมพ์แกะไม้ ภาพพิมพ์หิน ฯลฯ ข้าพเจ้าได้สังเกตเห็นถึงกระบวนการต่างๆเหล่านี้คือ ส่วนประกอบหลักที่สำคัญในการทำผลงานภาพพิมพ์คือแม่พิมพ์ มีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามเทคนิค ผลปรากฏของผลงานจะเกิดจากลักษณะพื้นผิว รูปร่างหรือการกระทำทางเทคนิคบนแม่พิมพ์ผลปรากฏนี้ถูกส่งต่อสู่วัสดุหรือพื้นที่รองรับ เช่น กระดาษ ผ้า โลหะ วัสดุสังเคราะห์ ฯลฯ โดยกระบวนการถ่ายทอดจากแม่พิมพ์ด้วยวิธีการกดทับด้วยน้ำหมึก กดผ่านลูกกลิ้ง ป้อน การเทพานกรอบแม่พิมพ์ ฯลฯ ที่แตกต่างกันไปแต่ละเทคนิค จนได้รูปปรากฏของผลงานภาพพิมพ์บนวัสดุที่รองรับนั้นๆ จะเห็นได้ว่าสามารถกระบวนการทางภาพพิมพ์ คือ แม่พิมพ์ กระบวนการถ่ายทอดจากแม่พิมพ์และวัสดุรองรับ ส่วนประกอบหลักพื้นฐานทั้งหมดเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการทางศิลปะภาพพิมพ์และยังเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการค้นหาความเป็นไปได้ในทางเทคนิคที่เฉพาะของข้าพเจ้าที่มีความเหมาะสมต่อวัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ครั้งนี้และยังส่งผลทำให้มุมมองและความหมายทางเทคนิคของศิลปะภาพพิมพ์ของข้าพเจ้ากว้างขึ้นอีกด้วย

จากกระบวนการทางเทคนิคของศิลปะภาพพิมพ์ภายในสตูดิโอ ข้าพเจ้าเริ่มหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับกระบวนการต่างๆที่ธรรมชาติรอบตัวในชีวิตประจำวันที่มีลักษณะทางกระบวนการที่สอดคล้องกันดังเช่น รอยเท้าที่เหลือทิ้งไว้บนพื้นนั้น ในความคิดเห็นของข้าพเจ้า

ฝ่าเท้าเปรียบเสมือนแม่พิมพ์ที่พิมพ์รูปรอยโดยน้ำหนักตัวของเจ้าของลงบนพื้น การประทับด้วยตรา ยาง การฉาบ การเจาะด้วยแม่แบบ การพิมพ์ลายนิ้วมือ ฯลฯ ก็เช่นกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่ากระบวนการต่างๆ ในชีวิตประจำวันเหล่านี้มีทั้งในส่วนที่เป็นแม่พิมพ์ กระบวนการพิมพ์และวัสดุที่รองรับการพิมพ์ ซึ่งสามกระบวนการนี้มีความสอดคล้องกันต่อกระบวนการทางเทคนิคของศิลปะภาพพิมพ์ภายในสตูดิโอที่ข้าพเจ้าได้ศึกษา จึงนำไปสู่การออกแบบแม่พิมพ์และกระบวนการทางเทคนิคที่เฉพาะตัวของข้าพเจ้า

จากที่กล่าวมาในตอนต้นผลปรากฏทางเทคนิคนั้นจะต้องสอดคล้องกันทั้งทางกระบวนการคิดและวัสดุที่เลือกใช้ จึงนำไปสู่การออกแบบเครื่องมือ วิธีการพิมพ์และแบบแม่พิมพ์ที่มีความเหมาะสมซึ่งเมื่อผ่านกระบวนการพิมพ์ลงบนวัสดุแล้วได้ผลอย่างที่ข้าพเจ้าต้องการ วิธีการสร้างแม่พิมพ์เริ่มจากการใช้แท่งเหล็กกล้ามีความยาวประมาณ 10 เซนติเมตร ซึ่งเมื่อมองทางด้านตัดจะเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส(เป็นรูปทรงเดียวกันกับรูปทรงของพื้นที่ว่างของห้องติดตั้งผลงาน) นำแท่งเหล็กมาเจาะ กลึง คว้านส่วนภายในออก จนได้แม่พิมพ์ที่มีลักษณะคล้ายกับเครื่องมือสำหรับฉลุแผ่นหนังหรือผ้าใบ แม่พิมพ์ที่สร้างขึ้นนี้นำมาผ่านกระบวนการพิมพ์ด้วยวิธีการตอกด้วยก้อนลงบนวัสดุคือแผ่นพลาสติกใส ซึ่งได้ออกแบบรูปร่าง ตำแหน่ง ขอบเขต และลักษณะช่องไฟของการเจาะไว้ก่อนหน้า จากกระบวนการพิมพ์ด้วยวิธีการตอกนั้นแผ่นพลาสติกจะขาดออกเป็นรูซึ่งมีรูปทรงตามแบบแม่พิมพ์คือ สี่เหลี่ยมจัตุรัส ซึ่งขนาดของรูจะขึ้นอยู่กับขนาดของแม่พิมพ์ที่ได้ออกแบบไว้ ในผลงานชุดนี้ข้าพเจ้าเลือกใช้แม่พิมพ์ที่มีขนาดต่างกันสองขนาดซึ่งขนาดที่เล็กกว่านั้นมีสัดส่วนเป็นครึ่งหนึ่งของขนาดที่ใหญ่กว่า

ในส่วนรายละเอียดที่เจาะลงบนแผ่นพลาสติก คือรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดเล็กเจาะเว้นช่องไฟซึ่งระยะของช่องไฟจะเท่ากับขนาดของรูที่เจาะ การเจาะรูนั้นทำโดยการเจาะครั้งละรูโดยการซ้อนกันของแผ่นพลาสติกสามแผ่น หากทำการซ้อนมากเกินไปอาจทำให้ขอบของรูที่เจาะไม่เรียบคม การเจาะสามารถมองเห็นเครื่องหมายที่กำหนดตำแหน่งของการเจาะซึ่งเขียนไว้บนแผ่นไม้อัดเพื่อรองรับแรงกระแทกจากการตอก การเจาะเรียงตัวเป็นแถวตรงทั้งแนวตั้งและแนวนอนกินเนื้อที่ออกไป ซึ่งการกำหนดขอบเขตของพื้นที่ในการเจาะนั้นคือ ขนาดที่เกิดจากการแบ่งครึ่งความยาวของแผ่นพลาสติก นำความยาวที่ได้มากำหนดเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดใหญ่ซึ่งเป็นขอบเขตของลวดลายที่เจาะฉลุ และขนาดความยาวนี้ได้ถูกนำมาแบ่งครึ่งอีกครั้งด้วยวิธีการเดียวกันเพื่อให้ได้ขนาดของขอบเขตของลวดลายที่มีขนาดเล็กกว่า กลุ่มของลวดลายเจาะที่เล็กกว่านี้จะพื้นที่สี่เหลี่ยมจัตุรัสที่อยู่ตรงกลางกลุ่มของลวดลายเจาะที่ใหญ่กว่าอีกที ผลที่ได้คือมีรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดใหญ่ต่างกันสองขนาดซ้อนกันอยู่กลางแผ่นพลาสติก ซึ่งภายใน

รูปทรงขนาดใหญ่สองขนาดนี้ประกอบด้วย ลวดลายของรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดเล็กสองขนาด เรียงตัวต่อกันซึ่งแบ่งพื้นที่กันชัดเจน

หนึ่งในขณะที่ข้าพเจ้าปฏิบัติงานทางกระบวนการพิมพ์ด้วยวิธีการตอกเพื่อฉลุลายลงบนแผ่นพลาสติก เสมือนกับข้าพเจ้ากำลังสร้างรูปทรงลงบนพื้นที่ว่างที่ละรูปทรงจนเต็มขอบเขตที่กำหนดไว้ กระบวนการในขณะปฏิบัติงานนั้นอาจอธิบายได้ว่า แผ่นพลาสติก คือ พื้นที่ว่างบนระนาบ เป็นที่รองรับการสร้างรูปทรงแบบซ้ำๆกันทีละหน่วย (Unit) เรียงต่อกันกินพื้นที่กว้างขึ้นจนกระทั่งก่อรูปเป็นรูปทรงขนาดใหญ่ ณ ขณะเวลาที่รูปทรงแต่ละหน่วยได้ถูกสร้างขึ้น การปรากฏของพื้นที่ว่างจริงก็เกิดขึ้นในเวลาเดียว หรืออาจกล่าวได้ว่า รูปทรงที่สร้างขึ้นในพื้นที่ว่างบนระนาบ นั้นคือรูปทรงของพื้นที่ว่าง หรือ พื้นที่ว่างในอากาศ ที่มีรูปทรงในลักษณะเดียวกันกับ รูปทรงของพื้นที่ว่างของสถานที่ติดตั้งผลงาน

วัสดุในส่วนที่สองที่ใช้ประกอบกันเป็นโครงสร้างของผลงานคือ ท่อโลหะ ด้วยคุณสมบัติที่มีความแข็งแรงเมื่อนำมาประกอบกับแผ่นพลาสติกแล้วสามารถรับน้ำหนักได้ดี อีกทั้งท่อโลหะเมื่อสอดเข้าไปในแผ่นพลาสติกด้านล่างยังสามารถถ่วงน้ำหนักทำให้พลาสติกมีความตึงเมื่อแขวนจากเพดาน การเลือกขนาดของท่อโลหะมีความสำคัญคือ หากขนาดมีความใหญ่มากเกินไปอาจทำให้โครงสร้างมีน้ำหนักมากและมีขนาดใหญ่จนรบกวนรายละเอียดส่วนอื่น หรือหากมีขนาดเล็กจนเกินไปอาจทำให้โครงสร้างไม่แข็งแรง เมื่อได้ขนาดที่มีความเหมาะสมนำท่อโลหะมาตัดแบ่งเป็นท่อนซึ่งมีความยาวเท่ากับขนาดกว้างยาวของแผ่นพลาสติก จากนั้นนำไปผ่านกระบวนการเคลือบโครเมียมด้วยไฟฟ้าทำให้ท่อโลหะมีความมันเงาเพื่อความกลมกลืนกันกับแผ่นพลาสติกเมื่อนำมาประกอบกัน และเป็นการลดทอนความรู้สึกของความแข็งและหนัก ของโลหะ

กระบวนการจัดการทางวัสดุทั้งในส่วนของการกำหนดโครงสร้าง ตำแหน่ง การกำหนดขนาดและรูปทรงของ แผ่นพลาสติกและรายละเอียดของลวดลาย มีลักษณะคล้ายกันกับการจัดวางตำแหน่งของผลงานในพื้นที่ห้อง ซึ่งข้าพเจ้ากำหนดให้อยู่บริเวณกึ่งกลางของพื้นที่ห้อง การกำหนดขนาดและแบ่งสัดส่วนของรูปทรงในทางสองมิติเช่นกัน ข้าพเจ้ากำหนดให้รูปทรงที่เล็กกว่าซ้อนอยู่บริเวณกึ่งกลางของรูปทรงหรือพื้นที่ที่ใหญ่กว่าและลดสัดส่วนลงตามลำดับ ตลอดจนขนาดที่ต่างกันของรูที่เจาะฉลุซึ่งมีสัดส่วนที่สัมพันธ์กัน ผลจากการจัดการดังกล่าวก่อให้เกิดความสมดุล (Balance) กันทางรูปทรงในผลงานทั้งเล็กและใหญ่ ทั้ง ด้านซ้ายด้านขวาและด้านบน ความสมดุลที่เกิดขึ้นนี้ในความเห็นของข้าพเจ้า ก่อให้เกิดความลงตัวในการจัดวางและได้สัดส่วน (Symmetry) ให้ความรู้สึกเรียบง่ายและยังคงความเฉพาะเชิงรูปลักษณ์ของวัสดุที่บรรจุรายละเอียดที่แฝงกระบวนการคิดในเรื่อง “รูปทรงของพื้นที่ว่าง”

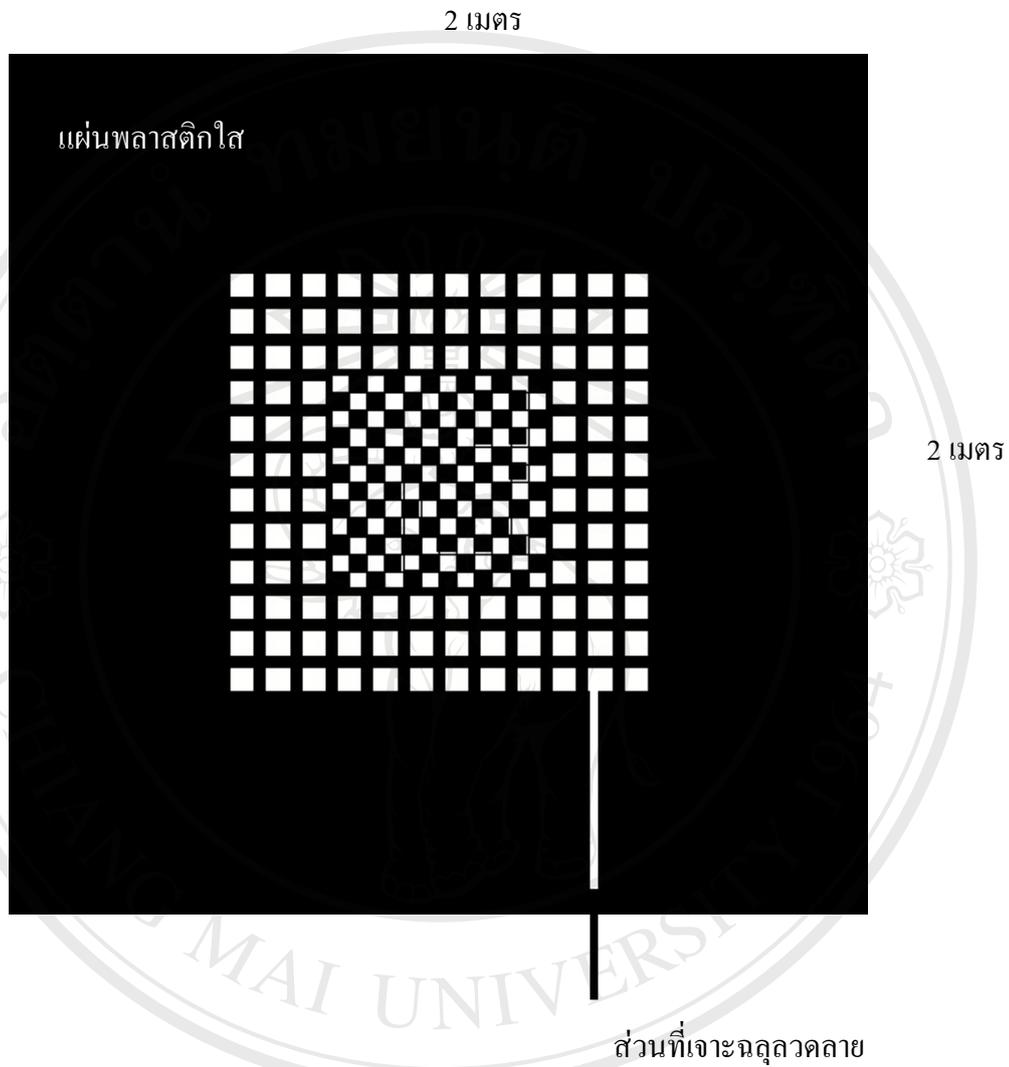

ภาพแสดงเครื่องมือ

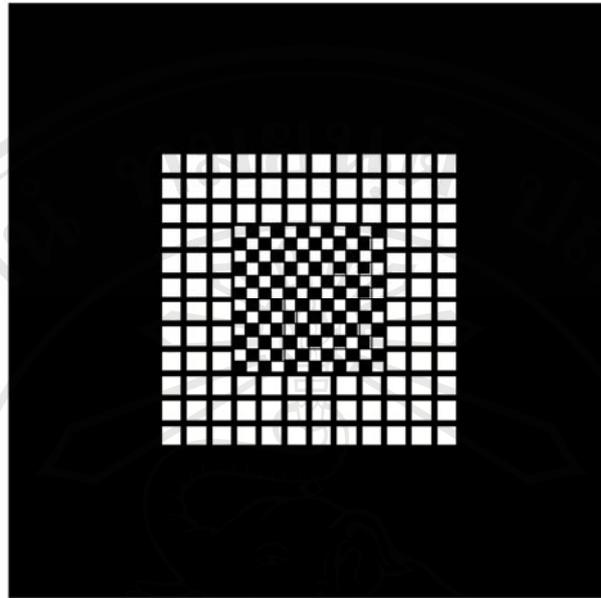
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

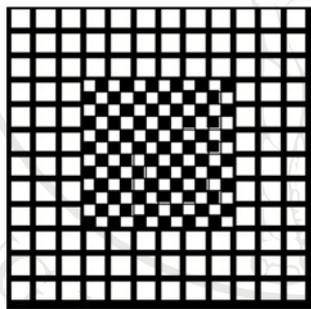
All rights reserved

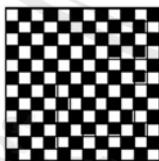
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

2 เมตร

1 เมตร

0.5 เมตร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพแสดงการแบ่งสัดส่วนของรูปทรงบนแผ่นพลาสติก

ภาพแสดง การจัดการวัสดุ (ท่อโลหะ)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพแสดงกระบวนการทางภาพพิมพ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

การนำเสนอผลงานในรูปแบบศิลปะจัดวาง

จากรูปทรงของพื้นที่ว่างของห้องติดตั้งผลงานนำไปสู่การกำหนดผังของผลงานโดยรวม โดยการนำชิ้นส่วนของวัสดุที่ผ่านกระบวนการต่างๆแล้วมาประกอบกันให้ได้ตามผังคือ นำแผ่นพลาสติกที่ผ่านกระบวนการทางเทคนิคทุกชิ้นมาเย็บเป็นช่องทั้งด้านบนและด้านล่างให้พอดีกับขนาดของท่อโลหะเพื่อประกอบกันโดยการสอดท่อโลหะเข้าไปภายใน นำแต่ละผืนแขวนลอยจากเพดาน โดยให้น้ำหนักของท่อโลหะที่อยู่ด้านล่างถ่วงจนแผ่นพลาสติกมีความตึงคล้ายกับผนังท่อโลหะและแผ่นพลาสติกแต่ละชุดนำประกอบเข้ากับข้อต่อโลหะซึ่งเป็นตัวกำหนดทิศทางและโครงสร้างของการประกอบ

การประกอบกันดังกล่าวทำให้เกิดพื้นที่ว่างภายในซึ่งมีลักษณะคล้ายตารางสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดใหญ่เมื่อมองทางด้านแปลน ซึ่งเกิดจากการประกอบกันของกรอบรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดเล็กจำนวน 25 กรอบ โดยมีด้านกว้างและด้านยาวด้านละห้ากรอบ ด้วยขนาดของแผ่นพลาสติกที่ออกแบบเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส เมื่อมองในทางสามมิติจึงมีลักษณะคล้ายห้องรูปทรงลูกบาศก์มีพื้นที่ว่างภายในที่มีแผ่นพลาสติกเป็นผนังซึ่งมีรายละเอียดของเทคนิคเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสหลายรูปทรง จำนวนหลายห้องเรียงติดกันจนได้รูปทรงของผลงานโดยรวมที่เป็นรูปทรงทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดใหญ่แขวนลอยจากพื้นที่อยู่บริเวณกลางห้องติดตั้งผลงาน ด้วยพื้นที่ติดตั้งผลงานมีขนาดใหญ่เป็นที่เหมาะสมจึงสามารถมองภาพรวมของผลงานได้ทั้งหมดในระยะไกล จนถึงการมองในระยะใกล้และเดินรอบผลงาน จากการติดตั้งนี้ทำให้ส่วนรายละเอียดของพลาสติกที่ได้ทำการเจาะรูแต่ละแผ่นสามารถมองเห็นรูปทรงที่ปรากฏขึ้นได้เหมือนกันกับภาพเขียนขนาดใหญ่ และด้วยคุณสมบัติของแผ่นพลาสติกที่มีความโปร่งใส ทำให้สามารถมองเห็นทะลุผ่านได้จากแผ่นที่อยู่ด้านหน้าจนถึงด้านหลังตลอดจน รูปทรง บรรยากาศของห้องหรือสิ่งต่างๆที่เป็นพื้นหลัง ลวดลายที่เจาะรูลงบนแผ่นพลาสติกแต่ละแผ่นเกิดการทับซ้อนกันเป็นมิติที่หลากหลายและเปลี่ยนแปลงเมื่อมองในมุมที่ต่างกัน บางผนังข้าพเจ้าไม่ได้ทำการเจาะรูแต่เว้นช่องระหว่างพลาสติกสองแผ่นคล้ายกับช่องประตูสำหรับผู้ชมเพื่อให้เดินผ่านถัดและเข้าสู่พื้นที่ว่างภายในจากห้องหนึ่งสู่อีกห้องหนึ่งจนถึงทางออกซึ่งเป็นช่องทางเดียวกันกับทางเข้าผลงาน

ดังที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการออกแบบ ผัง โครงสร้างตลอดจนรายละเอียดของผลงานมีความสัมพันธ์กับรูปทรงของพื้นที่ว่างของห้องติดตั้งผลงานคือ รูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส รูปปรากฏของผลงานชุดนี้จึงมีที่มาจากพื้นที่ติดตั้ง ซึ่งเมื่อติดตั้งแล้วทำให้พื้นที่ทั้งหมดทั้งในส่วนพื้นที่จริงและพื้นที่ผลงานนั้นคือ พื้นที่ศิลปะของข้าพเจ้า พื้นที่นี้เกิดจากการทำงานร่วมกันของพื้นที่ว่างสอง

ส่วนคือ พื้นที่ว่างในอากาศคือ พื้นที่ของห้องและพื้นที่ภายในผลงาน พื้นที่ว่างบนระนาบคือ แผ่นพลาสติกใสที่เรียกได้ว่าเป็น วัสดุที่ลวงตาว่าว่างต่อพื้นที่จริง

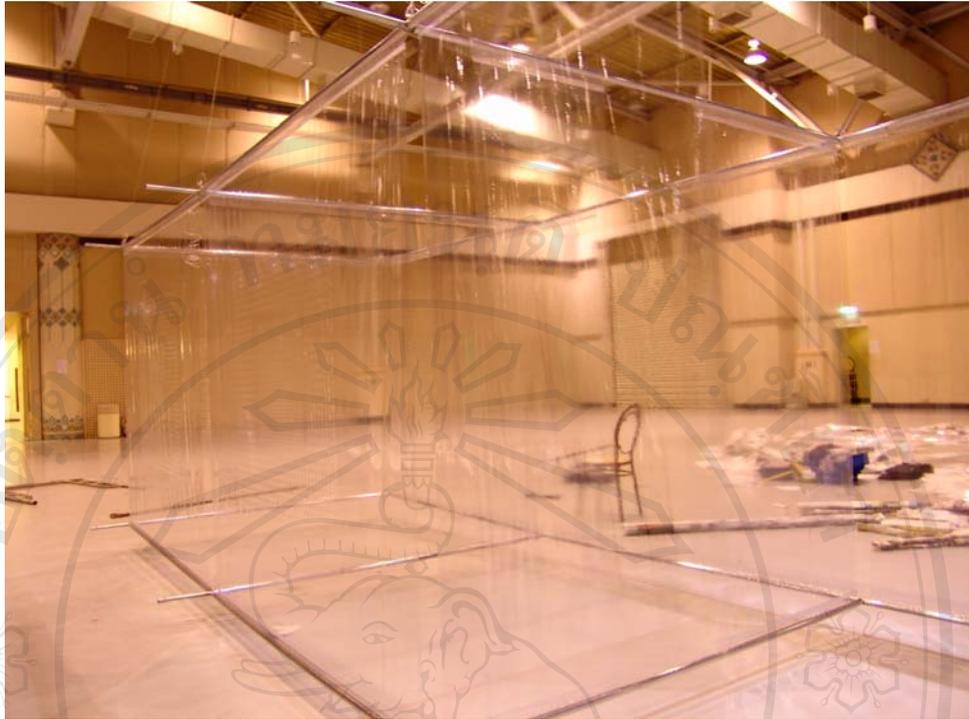
การที่ผลงาน “รูปทรงของพื้นที่ว่าง” ในส่วนของ โครงสร้าง ขนาด รูปทรง บรรยากาศสอดคล้องกับความเป็นลักษณะทางกายภาพของสถานที่ที่ตั้ง ทำให้การกำหนด ส่วนประกอบของผลงานหลายส่วนขึ้นอยู่กับสถานที่ที่ตั้งนั้น เป็นผลงานศิลปะที่สร้างขึ้นในพื้นที่ เฉพาะเจาะจง ผลงานชิ้นนี้จึงจัดอยู่ใน ผลงานศิลปะแบบจัดวางติดตั้งในพื้นที่เฉพาะ (Site-Specific Installation) ซึ่งจากข้อมูลที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาเกี่ยวกับศิลปะในรูปแบบจัดวาง (Installation Art) กล่าวไว้ว่า “ศิลปะแนวนี้เริ่มมีบทบาทในช่วงทศวรรษของปี ค.ศ. 1970 ในประเทศ สหรัฐอเมริกาและยุโรป ซึ่งนอกจากการใช้สื่อ วัสดุ หรือเทคนิควิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว พื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นภายนอกหรือภายในอาคาร ตลอดจนพื้นที่กลางแจ้ง เป็นปัจจัยสำคัญที่ศิลปินจะต้อง เลือกรรและทำความเข้าใจก่อนจะสร้างผลงาน หรืออาจมีสภาพแวดล้อมที่ศิลปินจะต้องคำนึงถึง และนำมาเป็นส่วนหนึ่งของงาน จึงเป็นการเลือกรรและทำความเข้าใจต่อพื้นที่ ซึ่งมากกว่าการใช้สถานที่เพื่อจัดแสดงผลงาน หรือการนำผลงานไปติดตั้งเพียงเพื่อความสวยงามหรือความ เหมาะสม แต่ผลงานครอบคลุมไปถึงการกำหนดใช้พื้นที่และสร้างสภาพแวดล้อมขึ้นใหม่ให้เป็น ส่วนหนึ่งของผลงาน ในปัจจุบันยังไม่มีข้อสรุปที่แน่นอนว่าศิลปะแนวนี้จะต้องเป็นอย่างไร เนื่องจากศิลปินได้มีการพัฒนาอย่างไม่มีการจำกัด” (สมพร รอดบุญ , 2549)

ในผลงานชุดนี้ นอกจากเป็นการทำความเข้าใจต่อภาพรวมของพื้นที่แล้ว ข้าพเจ้าได้ ศึกษา รูปทรง ขนาดพื้นที่ และลักษณะของสถานที่ที่ตั้งผลงานนำไปสู่การกำหนดลักษณะของ ผลงาน

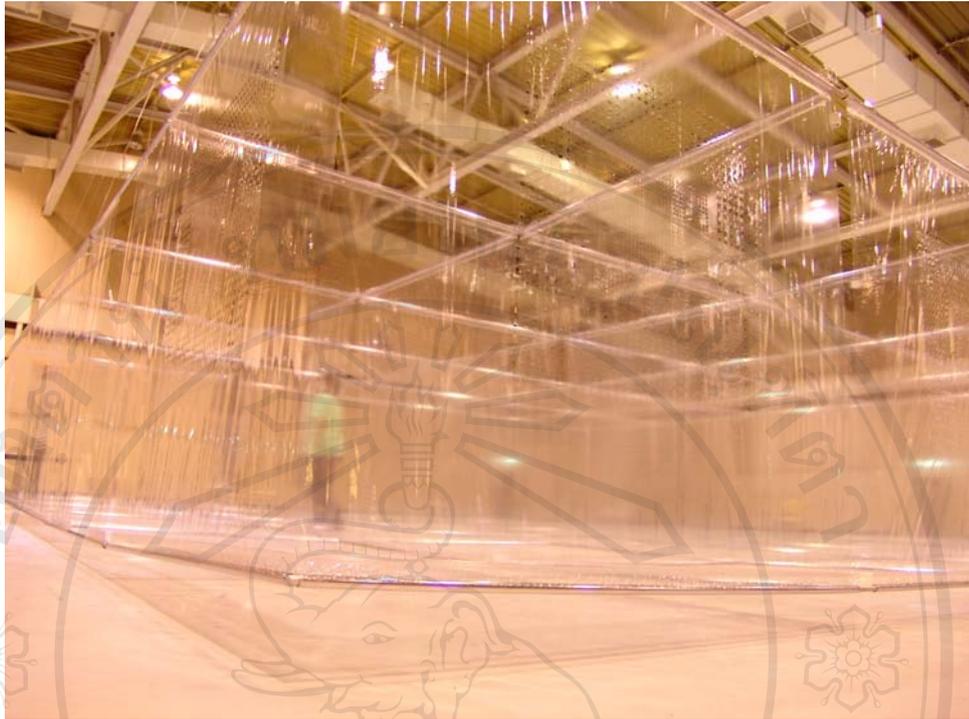
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพแสดงการประกอบและการติดตั้งผลงาน

ลิขสิทธิ์ © โดย Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพแสดงการประกอบและการติดตั้งผลงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

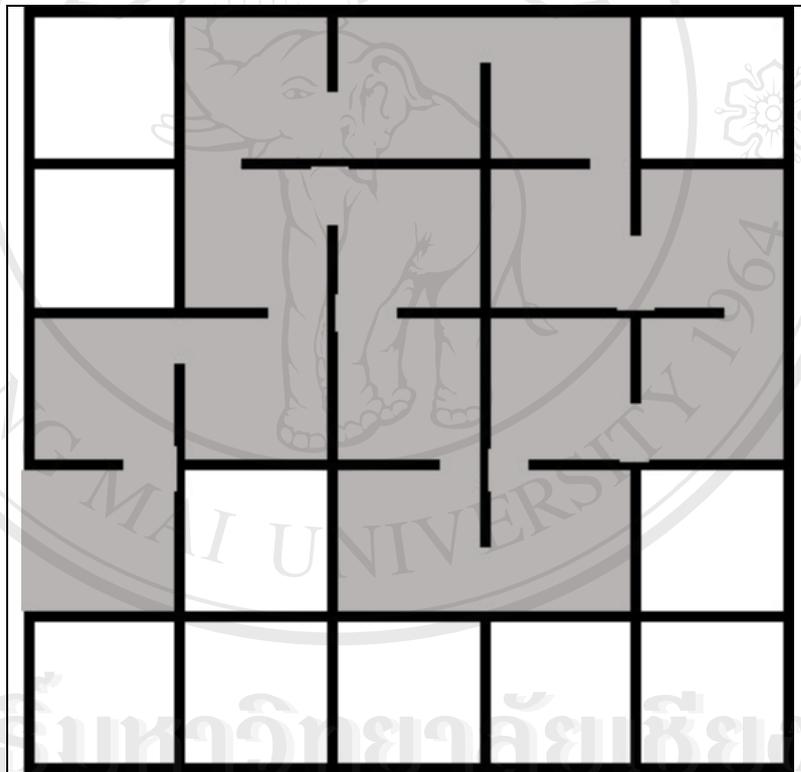
ภาพแสดงการประกอบและการติดตั้งผลงาน

การเข้าร่วมของผู้ชม

ภายในพื้นที่ศิลปะของข้าพเจ้าทั้งในส่วนพื้นที่ห้องและพื้นที่ในงานศิลปะที่เกิดขึ้นจากการติดตั้งในห้องแสดงที่มีขนาดความสูง ความกว้าง และความยาวที่เหมาะสม ทำให้สามารถมองภาพผลปรากฏทางรูปทรงที่มีลักษณะคล้ายประติมากรรมใส (Transparent Sculpture) ขนาดใหญ่เมื่อมองในระยะไกลในมุมมองต่างๆ และรายละเอียดต่างๆในระยะใกล้หรือการเดินไปรอบๆ ผลงานตลอดจน แสงเงา ที่ตกกระทบ สะท้อนลงบนวัสดุหรือพื้น ซึ่งนอกจากการรับสัมผัสของ ผู้ชมด้วยสายตาดังกล่าวแล้ว ข้าพเจ้ากำหนดโจทย์ให้ผู้ชมได้เข้าร่วมกับพื้นที่และบรรยากาศภายใน ผลงานอีกด้วย

ข้าพเจ้ากำหนดให้ผู้ชมสามารถมองเห็นภาพรวมของผลงานในระยะไกล เป็นการมองเห็นพื้นที่ว่างภายในผ่านแผ่นระนาบพื้นว่างจากภายนอก ซึ่งรูปทรงของพื้นที่ว่างภายในนั้นเกิดจากโครงสร้างการประกอบกันของพื้นที่ว่างบนระนาบที่ถูกกำหนดโดยลักษณะทางกายภาพของวัสดุคือ ความโปร่งใส ทำให้สามารถมองผ่านทะลุเห็นพื้นที่ รูปทรงหรือสิ่งต่างๆที่เป็นพื้นหลัง (Background) ซึ่งสำหรับข้าพเจ้าแล้ว พื้นที่ รูปทรงหรือสิ่งต่างๆดังกล่าวได้ถูกแสดงตัวเปิดเผย และถูกปกป้องปิดกั้น โดยคุณสมบัติของวัสดุในเวลาเดียวกัน และส่วนที่ได้ทำการเจาะลึซึ่งสามารถมองเห็นได้ชัดเจนกว่าตามรูปทรงที่ได้ทำการเจาะ ความชัดเจนและคลุมเครืออันนั้นเกิดจากการมองผ่านวัสดุอันประกอบขึ้นเป็นผลงานในกรอบรูปทรงสี่เหลี่ยมซึ่งรวมไปถึงบรรยากาศภายในห้อง ฉากหลังและวัตถุต่างๆหรือรูปทรงของคนอื่นที่อยู่ในผลงานในขณะนั้น ที่ข้าพเจ้าเปิดให้ผู้ชมมีส่วนร่วมกับพื้นที่ภายในผลงาน โดยกำหนดให้ผู้ชมมีจุดที่สามารถเริ่มเข้าสู่พื้นที่ภายในของตัวงานผ่านมิติที่ทับซ้อนกันของวัสดุและรูปทรงบนวัสดุซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้น ลดลง ขึ้นอยู่กับตำแหน่งและมุมมองของผู้ชมที่สามารถยืน และเดิน ไปตามพื้นที่ว่างที่ถูกกำหนดด้วยกรอบกันที่เป็นพลาสติกมีทั้งเปิดปล่อยและปิด หรือทั้งปิดและเปิด ซึ่งนอกจากนี้ยังเกิดจากการมองระหว่างผู้ชมคนหนึ่งกับอีกคนหรือหลายคน ที่มีการเคลื่อนที่ เคลื่อนไหว หยุดนึ่งทั้งฝ่ายเดียวและสองฝ่ายหรือทั้งหมด จากตำแหน่งที่มองทั้งจากภายในสู่ภายในและจากภายนอกสู่ภายนอก หรือจากภายในสู่ภายนอกและจากภายนอกสู่ภายใน การถูกห่อหุ้มบดบังเมื่อมองจากภายนอก และการโอบล้อมด้วยมิติที่เกิดจากวัสดุและผลทางเทคนิคเมื่ออยู่ภายใน การประกอบกันของวัสดุและการเปิดช่องให้สามารถเดินผ่านเข้าไปในผลงานได้นั้น ผู้ชมมีสิทธิที่จะเลือกเส้นทางซ้าย-ขวา หันกลับ-เดินหน้า และหยุดตามกำหนดของผู้ชมและขอบเขตของตัวผลงานร่วมกัน โดยข้าพเจ้าคิดว่าเงื่อนไขและอิสรภาพภายในเงื่อนไขนั้นจะเป็นผลต่อการรับรู้และปฏิกิริยาที่ต่างกันของผู้ชม จึง

นอกจากวัตถุประสงค์ที่เกิดจากกระบวนการสร้างสรรค์ครั้งนี้เป็นตัวกำหนดการเปิดปิดรูปทรงของพื้นที่จริงในงานศิลปะแล้ว ผู้ชมผลงานยังเป็นส่วนหนึ่งและส่วนสำคัญในความเปลี่ยนแปลงภาวะแวดล้อมและรูปทรงของพื้นที่ว่างในผลงานอีกด้วย นอกจากนี้การเข้าร่วมของผู้ชมภายในผลงานคือ การเดินจากพื้นที่หนึ่งสู่พื้นที่หนึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายใต้การซ้ำกันของลักษณะทางกายภาพส่วนพื้นที่ย่อย การเปลี่ยนแปลงของผู้ชมควบคู่ไปกับการคืบเคลื่อนของเวลาในห้วงล้อมการตั้งนิ่งที่ซ้ำกันของพื้นที่ในตัวงานนั้น ในความคิดเห็นของข้าพเจ้าทำให้เกิดการยึดโยงระหว่างการหยุดนิ่งและการขยับเคลื่อน

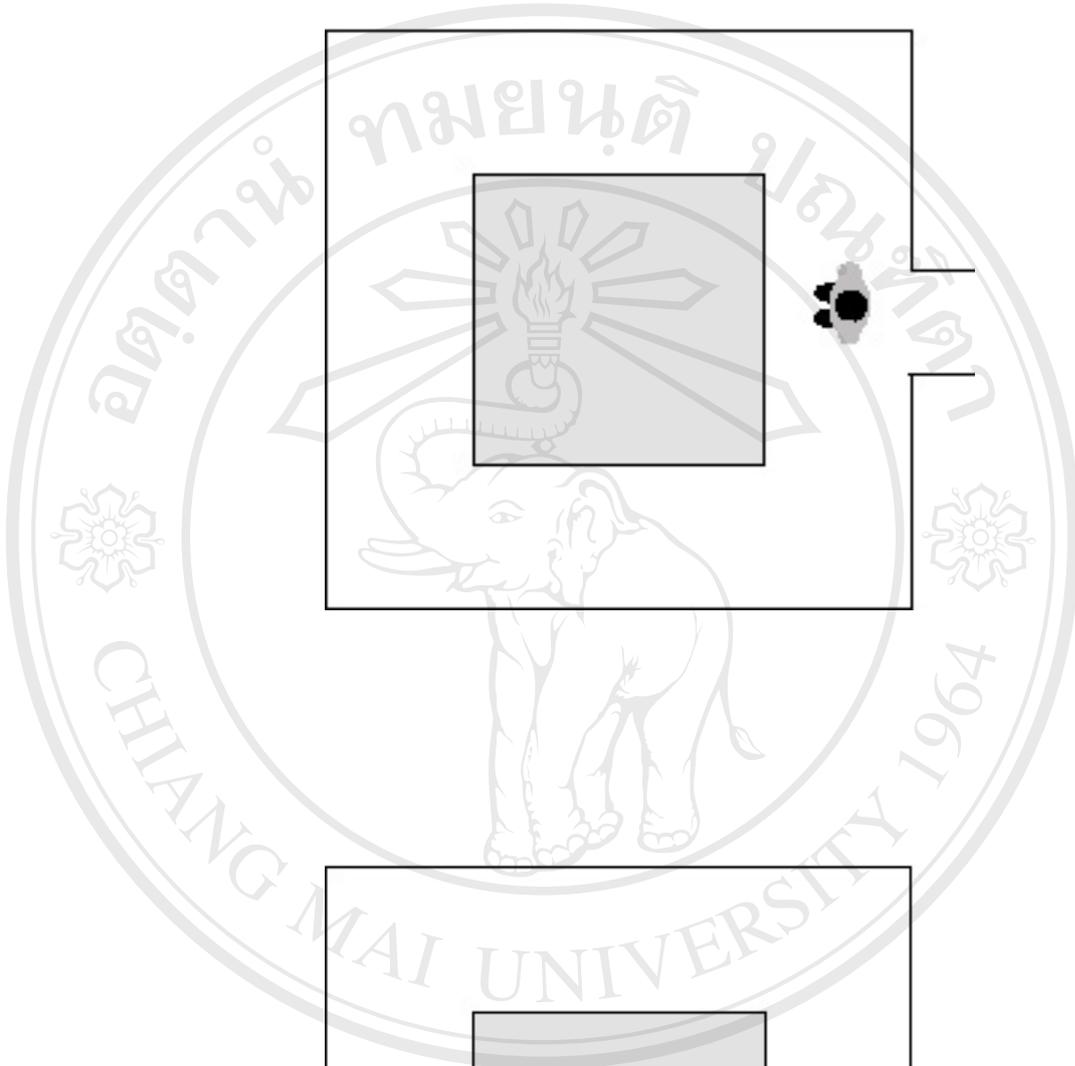

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

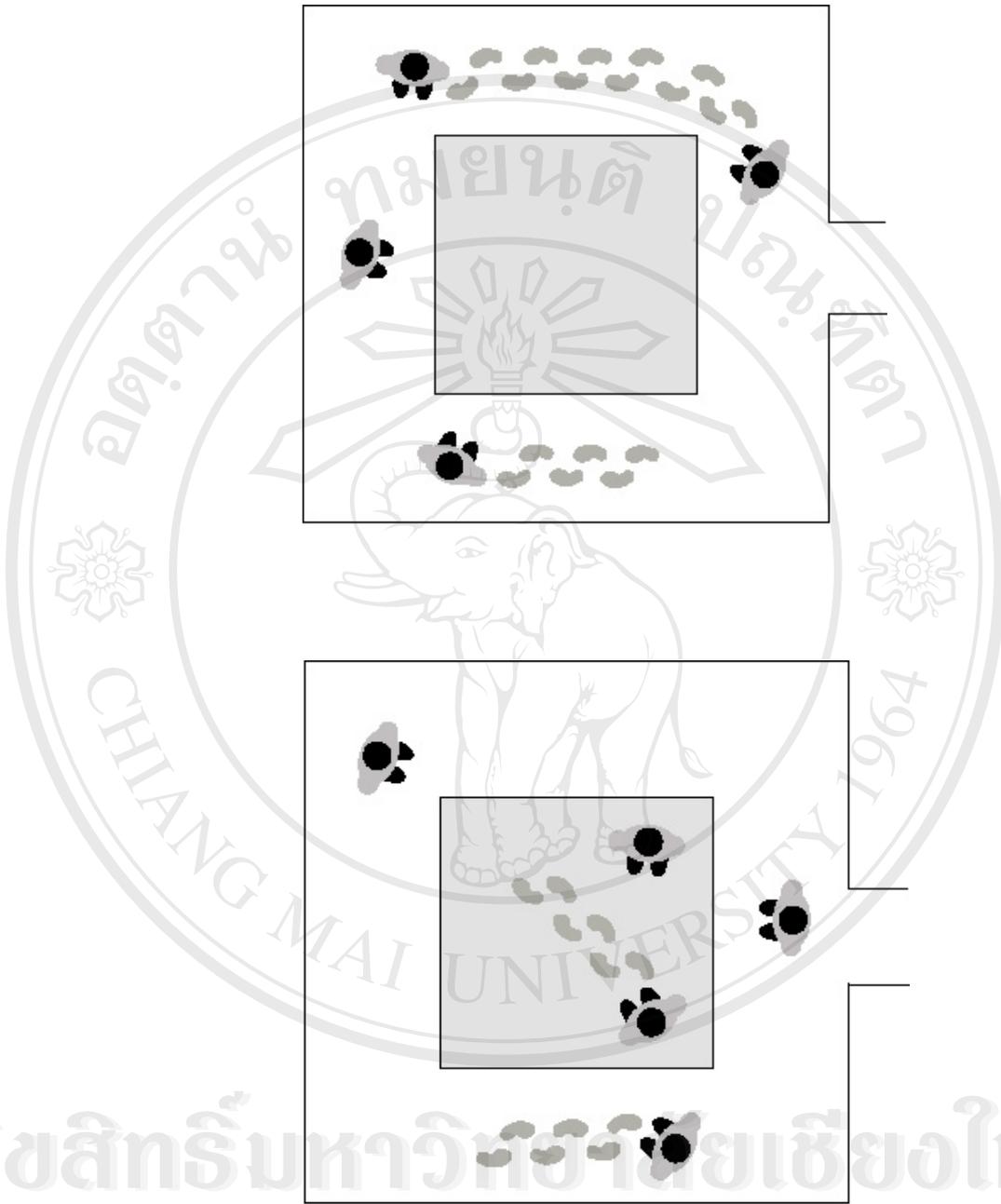
All rights reserved

ภาพแสดงแผนผังการเดินทางภายในผลงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

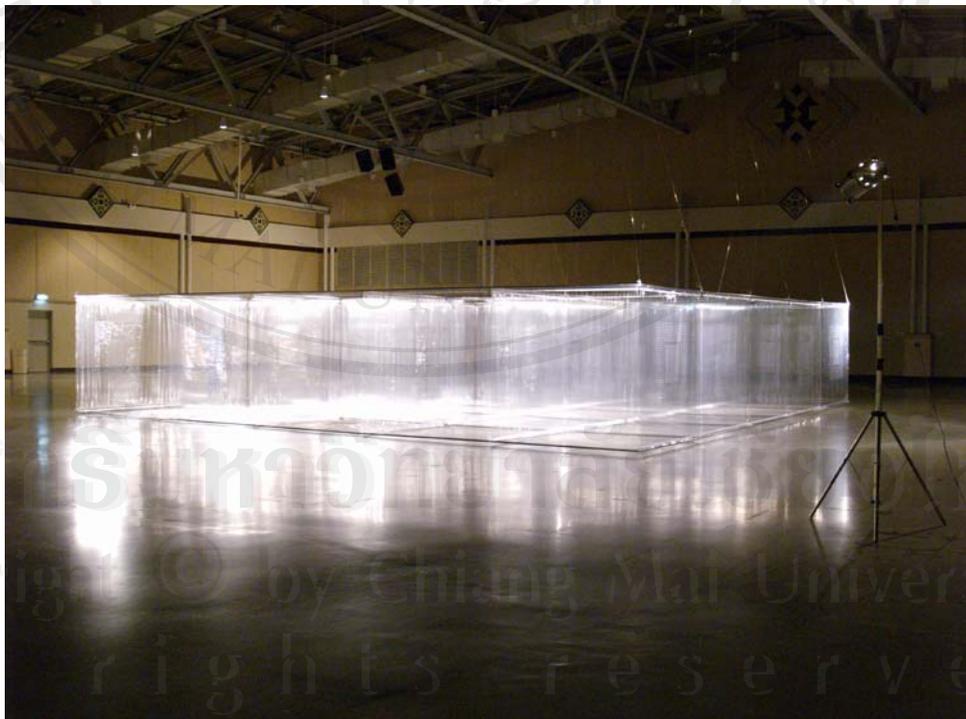
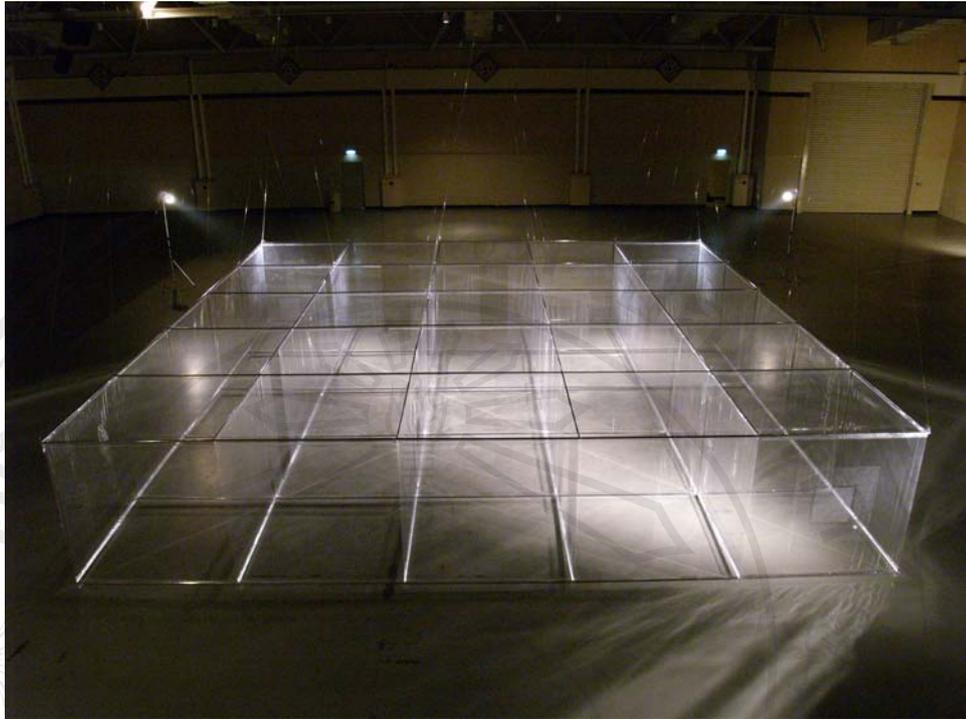
ภาพแสดงตำแหน่งการมองในลักษณะต่างๆ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพแสดงตำแหน่งการมองในลักษณะต่างๆ

ภาพของผลงานในรูปแบบนิทรรศการ

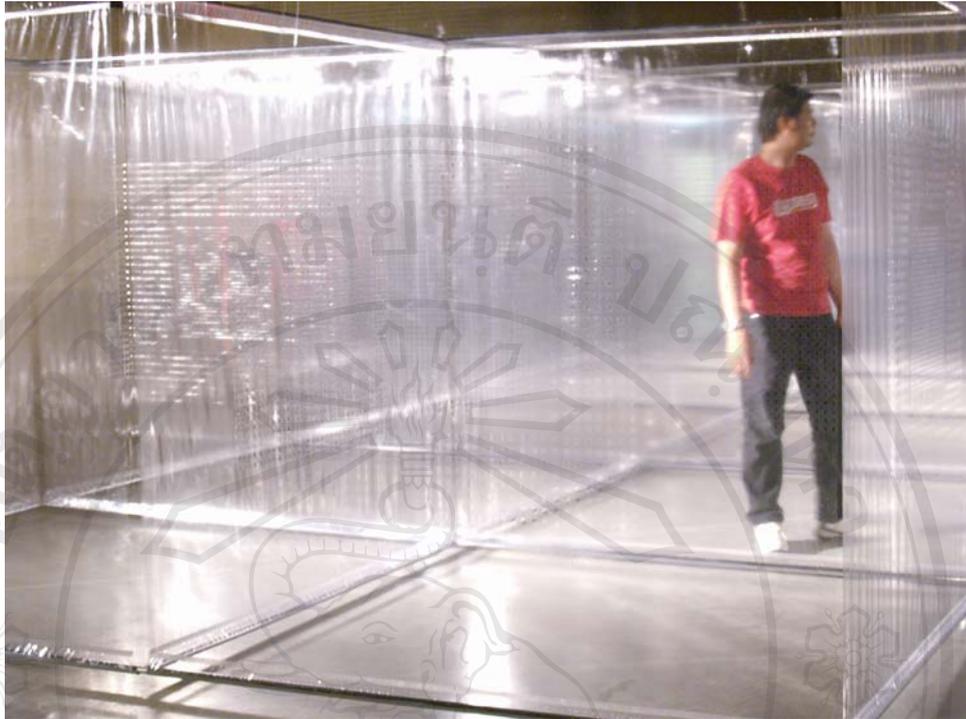

ภาพของผลงานในรูปแบบนิทรรศการ

ลิขสิทธิ์ © by Chiang Mai University
All rights reserved

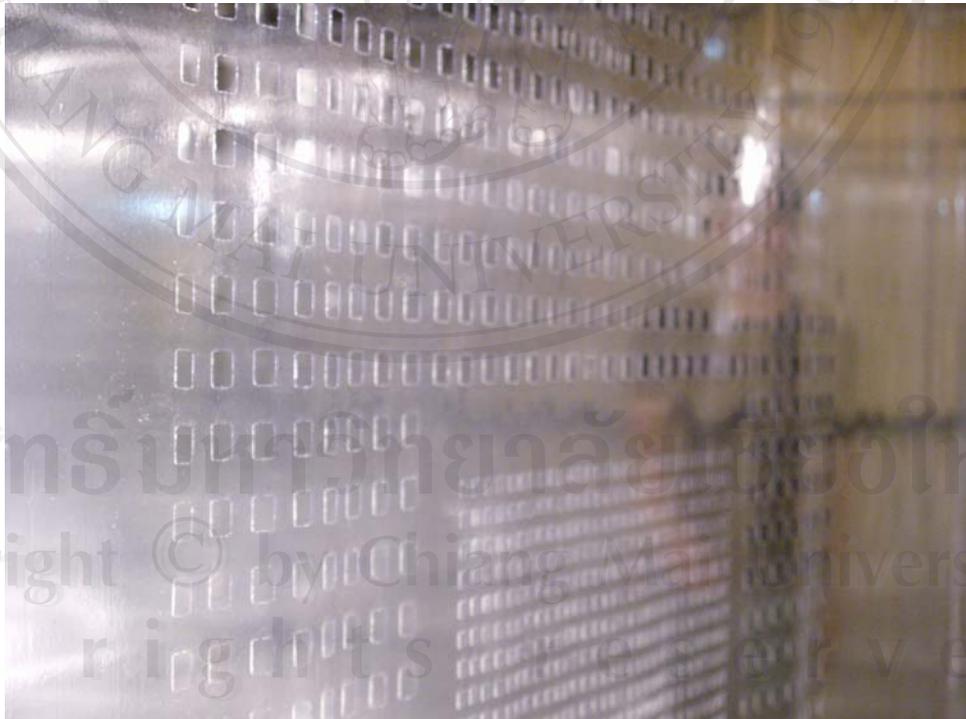

ภาพของผลงานในรูปแบบนิทรรศการ

ลิขสิทธิ์ © โดย Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพของผลงานในรูปแบบนิทรรศการ

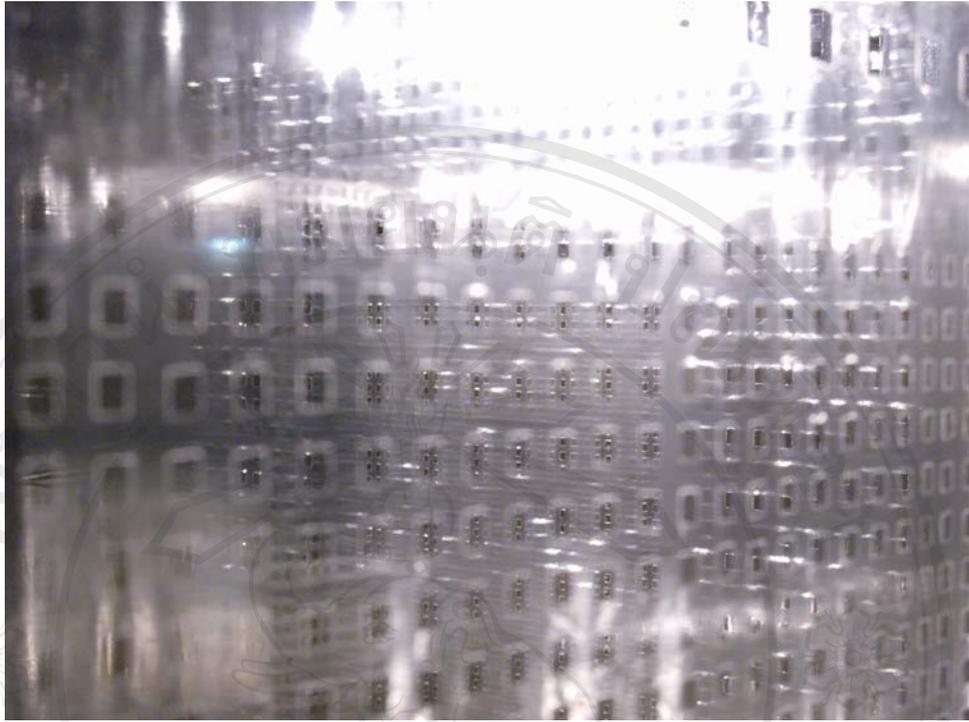

ลิขสิทธิ์ © มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพของผลงานในรูปแบบนิตรรศการ

ภาพของผลงานในรูปแบบนิตรรศการ

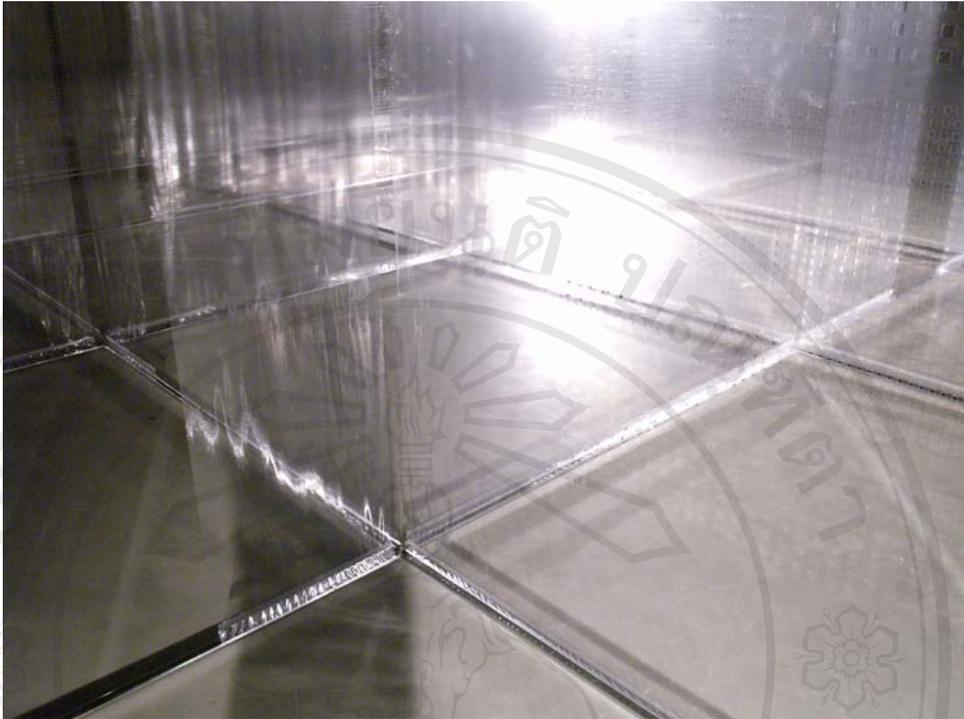
ลิขสิทธิ์
Copyright
All rights reserved
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Mai University
reserved

ภาพของผลงานในรูปแบบนิทรรศการ

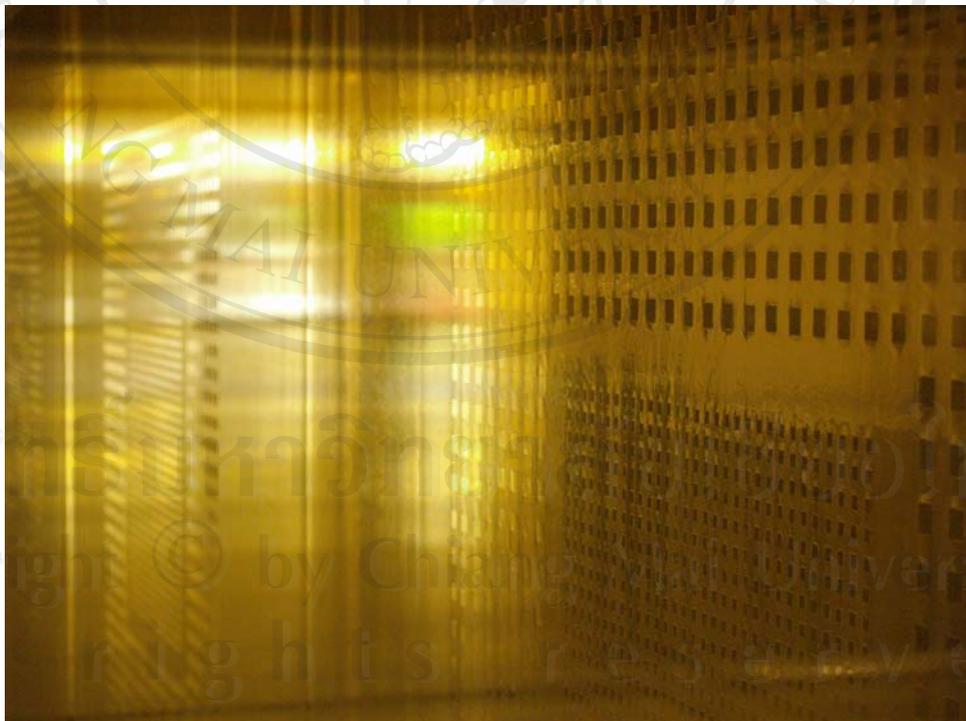

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพของผลงานในรูปแบบนิตรรศการ

ภาพของผลงานในรูปแบบนิทรรศการ

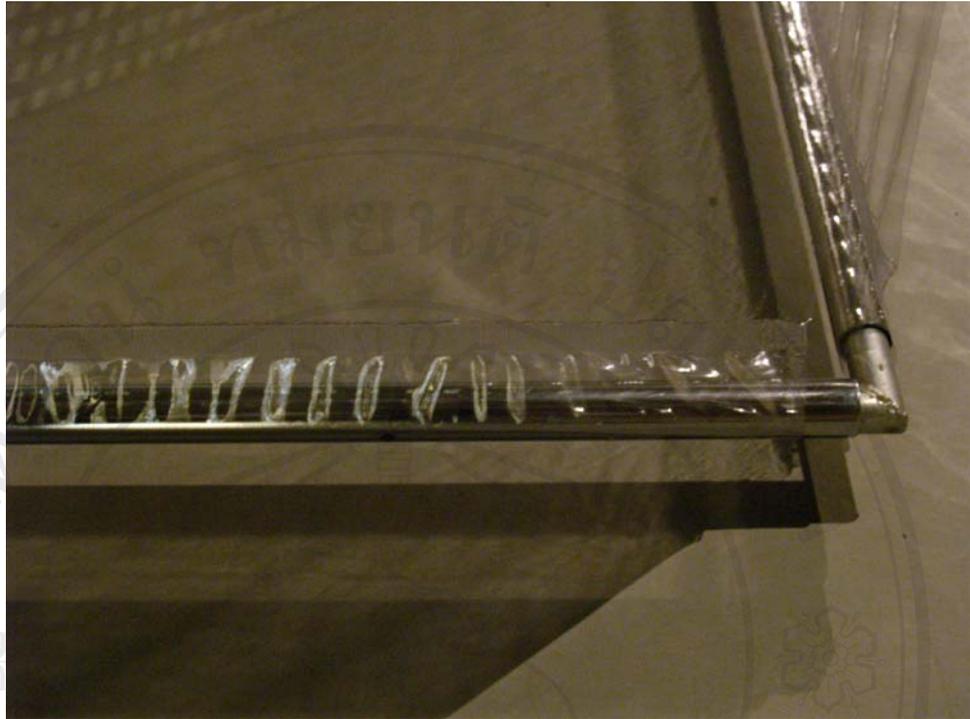

ภาพของผลงานในรูปแบบนิทรรศการ

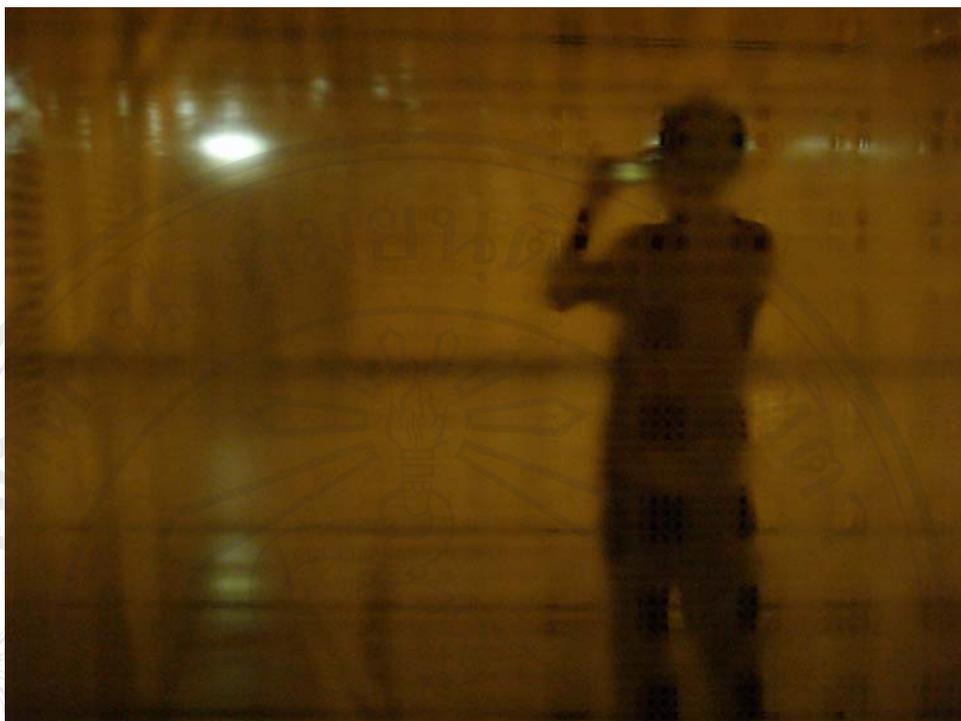
ภาพของผลงานในรูปแบบนิทรรศการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพของผลงานในรูปแบบนิทรรศการ

ลิขสิทธิ์ © โดย Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพของผลงานในรูปแบบนิทรรศการ